

FORTIDSMINNEFORENINGEN

The Society for the Preservation of Norwegian Ancient Monuments

Olje- og energidepartementet
postmottak@oed.dep.no

Oslo, den 15. desember 2010
J.nr.: 328/10

Deres ref.: 10/01208-7

Høringsuttalelse – revidert Europaparlaments- og rådsdirektiv 2010/31/EU om energieffektivitet i bygninger (byggningsdirektivet)

Vi takker for utsatt frist for høring til i dag, den 15.12.2010. Fortidsminneforeningens kommentarer relaterer seg til direktivets krav i sammenheng med rehabilitering av bygninger og bygningselementer.

Generelle bemerkninger:

Generelt vil vi bemerke at direktivet mangler det helhetsperspektivet som setter energibruk i den nødvendige sammenheng med miljøet. Dette blir særlig synlig for eksisterende bygninger, der kostnader forbundet med utskifting av bygningselementer må sees i sammenheng med den påkjenningen dette medfører for det totale miljøet.

Fjerning og kasting av eksisterende elementer, eksempelvis vinduer, dører og paneler, belaster miljøet med ekstra transport. Våre søppelfyllinger belastes dessuten med store mengder bygningsavfall. Utbedring og gjenbruk på stedet står frem som et bedre alternativ enn bruk og kast, og må sees i sammenheng med en eventuell energigevinst om regnestykkene skal oppleves som troverdige.

Fortsatt bruk av en eksisterende bygning vil helt generelt være mindre miljøbelastende enn å erstatte den med en ny, helt eller delvis. I Norge, hvor en meget stor del av den eldre bebyggelsen er oppført i tre, utgjør bygningsmassen i tillegg et godt lagringsmedium for CO₂.

Eksisterende og litt eldre bygninger er ofte basert på naturlig ventilasjon. Vi er da i den heldige situasjonen energimessig at luftkondisjonering er unødvendig. Vi mener derfor at studier av eldre bygninger og bruk av prinsipper vi finner der, bør være en del av programmet for energieffektivisering. En undersøkelse nylig presentert av Statsbygg, viste at det var i en eldre skolebygning med naturlig ventilasjon, at det var

minst klager vedrørende inneklimate fra brukerne. (Foredrag hos Riksantikvaren ved seniorrådgiver i Satsbygg, Zdena Cervenka, den 9.11.2010.) Slike perspektiver er fraværene i direktivet. Det må være viktig å unngå bruk av kunstig ventilasjon med mer der hvor det kan være mulig. Bruk av luftkondisjonering er energikrevende uansett effektiviteten på apparatene.

Kommentarer til enkelte punkter:

Til artikkel 4, punkt 2, verneverdig bebyggelse:

Det er positivt at direktivet åpner for unntak for enkelt bygningskategorier, som gudshus og landbruksbygg, hvor nye krav kan ha særlig påvirkning, eller være svært vanskelig, endog meningsløse, å oppfylle. Dessuten er det vesentlig at det kan gjøres unntak for bygninger med særlig arkitektonisk eller historisk verdi.

Det fremgår ikke hvordan de siste kategoriene skal avgrenses. Dersom man velger en avgrensning til den fredete bebyggelsen, vil Fortidsminneforeningen peke på at den favner bare 1,5 promille av bebyggelsen vår. Det finnes betydelige mengder arkitektonisk verdifulle og/eller verneverdig bebyggelse ut over dette. Det er denne store gruppen, som ikke har en definisjon i forslaget til direktiv, som er vårt særlige anliggende her.

Vi kan ikke se at det er forslag til hvordan denne store gruppen skal defineres og behandles. Spørsmålet om bygningens arkitektoniske kvaliteter, verneverdi, eller kulturminneverdi, finnes heller ikke i sjekklisten som skal ligge til grunn for kalkulering av en bygningens energibehov. Jfr vedlegg 1.

Dette må inngå som et eller flere av sjekkpunktene om det ikke skal glemmes eller utelates og på samme måte inngå som en naturlig del av miljøsertifikater.

Til artiklene 11 og 12, energisertifikater:

Vi har ennå ikke gode kunnskaper om hvordan moderne og tette hus påvirker helsen. Et eldre hus med naturlig ventilasjon kan vise seg å bli gunstigere i et perspektiv hvor vern av kulturminneverdier, minimalisering av transport ved ombygninger og helse tas med i regnestykket.

Vi antar at det vil være enkelt å gjennomføre miljøsertifisering basert på isolerte energiregnestykker og at dette vil bli et viktig dokument, eksempelvis for fremtidige boligkjøpere. I lengden vil likevel energisertifisering bli mer troverdig dersom perspektivet utvides til å ta med de reelle omkostningene for samfunnet, sett i et miljøperspektiv.

Med vennlig hilsen
FORTIDSMINNEFORENINGEN

Elisabeth Seip
generalsekretær

Kopi: Riksantikvaren